

Emlékezés dr. Rodé Ivánra

(1910-1989)

Prof. Rodé Iván, az orvostudományok doktora, a magyar Onkoradiológiai Tanszék megalapítója és a sugárterápia szervezője és fejlesztője 1910. február 24-én, Budapesten született. Édesapja, a jogászdoktor Rodé János, a Munkásbiztosító Pénztár neves alapító vezérigazgatója volt. Testvérei szintén ügyvédi pályát választottak. Középiskolai, valamint orvosi tanulmányait a fővárosban végezte, és 1934-ben avatták orvossá. Már orvostanhallgató korában, 1931 és 1934 között a Kórbonctani Intézet demonstráló gyakornoka volt, majd 1934-ben a Budapesti Orvostudományi Egyetem I. sz. Belklinikáján kezdte orvosi tevékenységét. Szakorvosjelölt lett, de érdeklődése a radiológia felé irányult, és 1936-ban az Eötvös Lóránd Rádium és Röntgen Intézet orvosaként egész életre eljegyezte magát a sugárterápiával. A Bakáts-téri intézet a magyar rákellenes küzdelem vezető intézménye és az onkológiai ellátás központja volt. Munkásságát segédorvosként kezdte el, majd 1948-ban a rádiumterápia alapelvei tárgykörében írott monográfiája alapján az egyetem magántanárrá habilitálta, majd osztályvezető főorvossá nevezték ki. 1952-ben az orvostudomány kandidátusa „honoris causa” ranggal tüntették ki, és ugyancsak abban az évben a Rádium és Röntgen Intézet jogutódjában, az Országos Onkológia Intézetben osztályvezető főorvosként folytatta munkásságát. 1957-

ben a melanoma malignum tárgykörében írott disszertációjának sikeres megvédése után az orvostudományok doktora fokozatot nyerte el.

1968-tól 1972-ig az Országos Onkológiai Intézet helyettes igazgatói címét is ő töltötte be.

1970-ben a Szabolcs utcai Orvostovábbképző Intézetben létrehozta az első magyar Onkoradiológiai tanszéket, és megszervezte az onkoradiológiai szakképesítést. A tanszéket 1984-től Sugárterápiás tanszéknek hívták.

Nevéhez fűződik a Bozóky professzorral közösen létrehozott Országos Besugárzástervezési Hálózat sugárterápiás központokat integráló munkájának megindítása. 1980-ban 70 éves korában 44 évig tartó rendkívüli intenzív munkásság után nyugdíjba vonult, de mint szaktanácsadó továbbra is kapcsolatban maradt az intézettel és a munkatársakkal. 79 éves korában 1989.július 13-án hunyt el Budapesten Rodé Iván irodalmi munkássága 135 tudományos dolgozatot foglal magába, melyekből negyven angol, német és orosz nyelven íródott. Számos önálló szakmunka és társszerzőként írott könyv fűződik nevéhez, „A rádiumterápia alapelvei”, amelynek alapján magántanárrá habilitálták – ma is forrásértékű. Rodé Iván professzor szakmai tudományos tevékenysége három főtéma köré csoportosult: a rácsbesugárzás fizikai technikai, biológiai és klinikai vonatkozása, a melanoma malignum sugárbiológiai és sugárklinikai jellegzetességei, továbbá ő indította meg Magyarországon az 1958-ban üzembe helyezett első kobaltkészüléket, és nevéhez fűződik az ultrafeszültségű sugárzások bevezetése Magyarországon.

Mindezen témában sok újat és maradandót alkotott. További kutatásai az általános sugárhatás kivédésére, illetve a nagyadagú besugárzásokkal szemben az emberi szervezet toleranciájának növelésére vonatkoznak. Rodé 35 éves osztály és tanszékvezető munkássága a háború utáni évtizedek magyar sugárterápiájának meghatározó tényezője volt.

A Szabolcs utcai Orvostovábbképző Intézetben az Onkoradiológiai Tanszékét ő hozta létre, és tíz évig volt a tanszék vezetője és előadója. Iskolát alapított, és szakembereket nevelt.

Rodé Iván professzor nem csupán itt tanított: a József Attila Szabadegyetemen éveken át tartott előadást, és baráti beszélgetéseken is minden alkalmat megragadott a daganatok elleni küzdelem ismertetésére. Aktív résztvevő volt 1958-ban a bécsi rák és röntgenkongresszusokon, és ezekről a Medicina Kiadó kiadásában 1958-ban könyv formában is beszámolt. 1961-ben a British Institute of Radiology 22. kongresszusán és 1962-ben, a moszkvai Onkológiai Kongresszuson tartott előadást.

Művei:

A rádiumterápia alapelvei, Székesfővárosi Nyomda, 1948.

A rák sugárterápiája. Medicina Kiadó, 1952.

Die klinische und strahlenbiologische Eigenschaften des Melanoblastoma. Akadémiai Nyomda, 1962.

Általános sugárterápia nem daganatos és daganatos betegségek sugárkezelése. Medicina Kiadó, 1962.

General Radiation Therapy, Akadémiai Nyomda, 1966.

Clinical and Radiobiological Properties of the Melanoblastom, Akadémiai Nyomda, 1967.

Klinikai Onkoradiológia, Medicina Kiadó, 1983.

OTKI jegyzetek:

A nukleáris medicina szerepe a daganatok felismerésében és kezelésében. 1968.

A konvencionális sugárterápia indikációs területei a daganatos betegek kezelésében. 1978.

A korszerű sugárterápia jelenlegi állása és statisztikai eredményei. 1982.

Ismeretterjeszés

Őszinte szavak a rákról: 1957, 1959, 1963, 1964, 1977.

A radioaktivitás jelentősége életünkben, TIT. kiadás, 1981.

Rodé Iván professzor a következő hazai tudományos társaságban volt vezetőségi tag: A Magyar Orvostudományi Nukleáris Társaság elnöke, a Korányi Sándor Belgyógyászati Társaság alapító tagja, a Magyar Onkológusok Társasága elnökségi tagja, a Magyar Radiológus Társaság elnökségi tagja a Tudományos Ismeretterjesztő Társaság (TIT) országos egészségügyi választmányának társelnöke, Eötvös Lóránd Fizikai Társaság tagja.

A hazai bizottságok

Országos Atomenergia Bizottság Izotóp Alkalmazási Szakbizottság tagja.

Országos Szakorvostovábbképző Bizottság vizsgáztató tagja

MTA és az ETT Onkológus Bizottságának tagja.

Külföldi társaságok

WHO Rákkutatással Foglalkozó Tanácsadó Bizottsága

A Melanoblastoma Kérdés Klinikai Tanulmányozásával Foglalkozó Nemzetközi
Kutatócsoport

Royal Society of Medicine

Az angol Nuclearis Műszaki Bizottság

Az NDK Röntgen és Radiológia Társaságának levelező tagja.

Nemzetközi Rákstatisztikai Társaság tagja.

Rodé Iván professzor zárkózott természetű, jó humorú ember volt, aki értette a klasszikus görög és latin nyelvet és németül, angolul, franciául beszélt. Sokat olvasott, kedvenc írói Mikszáth Kálmán és Krúdy Gyula voltak. Kétszer nősült, egyetlen élő gyermeke az első házasságból született Dr. Rodé Magdolna, aki gyermekorvos Budapesten.

Születésének századik évfordulója alkalmával tiszteletemet szeretném kifejezni emléke előtt.

Dr. Emed Alexander

Haifa, Izrael.